

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА**

Факультет економіки і підприємництва

Кафедра економіки

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Гарант освітньої програми**

 (Ревуцька А.О.)

« 30 » 08 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

Освітній рівень: другий (магістерський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 051 Економіка

Освітня програма: ОПП «Бізнес-економіка»

Факультет: економіки і підприємництва

Умань – 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Стратегія сталого розвитку» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 051 «Економіка» освітньої програми «Бізнес-економіка». Умань: Уманський НУС, 2022. 16 с.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки
Протокол від «30» червня 2022 року № 14

Завідувач кафедри економіки

 (Мудрак Р. П.)

«30» червня 2022 року

Схвалено методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол від «30» серпня 2022 року № 2

Голова методичної комісії факультету економіки і підприємництва

 (Цимбалок Ю.А.)

«30» серпня 2022 року

© УНУС, 2022 рік

© Мудрак Р. П., 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки	Обов’язкова	
Модулів – 1	Спеціальність: 051 «Економіка»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин - 105		1-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год. самостійної роботи студента – 5,5 год.	Освітній рівень: другий (магістерський) Освітня програма: ОПП «Бізнес-економіка»	16 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		61 год.	93 год.
		Вид контролю:	
		залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – формування у майбутніх фахівців з бізнес-економіки сучасного мислення на засадах концепції сталого розвитку суспільства та системи спеціальних знань у сфері прийняття управлінських рішень, набуття практичних умінь та навичок з організації та управління з використанням системного підходу та урахуванням наслідків діяльності по відношенню до довкілля та якості життя. А також просування суспільства на шляху сталого розвитку та забезпечення безпечних умов існування людства в майбутньому.

Основними завданнями є:

- ознайомити студентів з передумовами та необхідністю переходу суспільства на засади сталого розвитку;
- розглянути взаємозв'язок між економічним зростанням і сталим розвитком;
- описати основні екологічні проблеми та висвітлити актуальність та пріоритети екологічно збалансованого розвитку;
- дати поняття людського розвитку як головного чинника і показника суспільного прогресу та його місце у соціальній підсистемі сталого розвитку;
- проаналізувати соціо-економіко-екологічну систему як сукупність соціальної, економічної, екологічної підсистем, гармонійно об'єднаних у ціле, що породжує нову якість – сталий розвиток;
- розглянути концепцію сталого розвитку України.
- набуття студентами навичок та умінь самостійно вирішувати певні практичні питання з урахуванням впливу наслідків діяльності для сталого розвитку економіки;
- вміти визначати проблеми, які стоять перед суспільством і які можуть бути вирішені шляхом використання та додержання принципів сталого розвитку економіки;
- оцінювати фактори, що впливають на сталий розвиток економіки на різних рівнях;
- набути знання та вміння використовувати принципи сталого розвитку для сталого розвитку аграрної сфери економіки.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі освітньо-професійної програми: дана дисципліна базується на знаннях з вивчення дисциплін навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 051 «Економіка», є базою для вивчення блоку дисциплін, що в своїй сукупності забезпечують сталий розвиток аграрної сфери економіки та агробізнесу – «Аграрна економіка», «Соціальна економіка і людський розвиток», «Зелена економіка та агробізнес».

Стратегія сталого розвитку викладається в I семестрі навчання у магістратурі.

Компетентності:

загальні:

- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

спеціальні:

- здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку;

- здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

- здатність визначати та розв'язувати економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері агробізнесу в контексті сталого розвитку суспільства.

Програмні результати навчання:

- формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем;
- розробляти соціально-економічні проекти та систему комплексних дій щодо їх реалізації з урахуванням їх цілей, очікуваних соціально-економічних наслідків, ризиків, законодавчих, ресурсних та інших обмежень;
- визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів;
- розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем;
- формулювати, аналізувати та приймати ефективні рішення у сфері агробізнесу в контексті сталого розвитку суспільства.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. СТАЛИЙ РОЗВИТОК: СУТНІСТЬ, СКЛАДОВІ, ПРИНЦИПИ

Тема 1. Глобалізаційні виклики та необхідність переходу суспільства до концепції сталого розвитку

Сутність глобалізації, її ефекти, етапи, її позитивні та негативні наслідки, економічна та культурна глобалізація.

Глобальні проблеми: сутність, причини виникнення, класифікація, економічні аспекти, можливості та способи розв'язання.

Положення "Порядку денного на 21 століття". Глобалізаційні процеси та їх вплив на соціально-економічний розвиток України.

Необхідність переходу до Стратегії сталого розвитку суспільства.

Тема 2. Концепція сталого розвитку.

Історія формування концепції сталого розвитку суспільства. Роль ООН у визначенні засад сталого розвитку.

Концептуальна сутність сталого розвитку. Основні поняття і визначення сталого розвитку.

Ключові моменти концепції сталого розвитку.

Інституційне забезпечення концепції сталого розвитку.

Тема 3. Цілі сталого розвитку

Цілі сталого розвитку людства.

Індикатори та індекси сталого розвитку.

Взаємозв'язок індикаторів сталого розвитку із системою показників Цілей розвитку тисячоліття та системою індикаторів Європейського союзу.

Поняття моніторингу сталого розвитку, його мета та об'єкт.

Тема 4. Стратегія сталого розвитку України.

Стратегічне бачення сталого розвитку України.

Керівні принципи Стратегії сталого розвитку України.

Національні цілі сталого розвитку України.

Впровадження Стратегії сталого розвитку України.

Ключові цільові показники впровадження Стратегії сталого розвитку України.

Особливості формування стратегій сталого розвитку на регіональному та місцевому рівнях..

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Тема 5. Економічна складова сталого розвитку

Економічне зростання і сталий розвиток.

Економічні умови збалансованого розвитку територій.

Оцінювання конкурентоспроможності та економічної безпеки територій.

Стратегічні засади інвестиційного забезпечення сталого розвитку.

Оцінювання економічних індикаторів сталого розвитку.

Рациональне використання природних ресурсів. Висока ресурсо- та енергоємність української економіки як загроза сталості розвитку. Економічний механізм раціонального природокористування.

Шляхи та засоби реалізації державної політики сталого розвитку в економічній та фінансовій сферах.

Тема 6. Екологічна складова сталого розвитку

Екологічна криза.

Сталий розвиток та міжнародна екологічна політика.

Сталий розвиток природно-ресурсного потенціалу. Інституційні детермінанти забезпечення екологічного вектору сталого розвитку територій.

Міжнародна та національна екологічна політика і сталий розвиток територій.

Природно-техногенна та екологічної безпека сталого розвитку.

Стратегічні завдання сталого розвитку України у сфері екологічно збалансованого розвитку економіки

Тема 7. Соціальна складова сталого розвитку

Стратегічні орієнтири соціальної складової сталого розвитку.

Інституційні детермінанти забезпечення соціального вектору сталого розвитку.

Здоров'я населення та якість життя.

Поняття й сутність індексу людського розвитку.

Розвиток громадянського суспільства

Тема 8. Сталий розвиток аграрної сфери України

Тенденції розвитку аграрної сфери економіки.

Економічні аспекти сталого розвитку аграрної сфери економіки.

Екологічні аспекти сталого розвитку аграрної сфери економіки.

Соціальні аспекти сталого розвитку аграрної сфери економіки.

Створення та реалізація Стратегії сталого розвитку аграрної сфери економіки.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СТРАТЕГІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ» ЗА МОДУЛЬНОЮ СИСТЕМОЮ

Модуль		Кількість годин									
№	Назва	Денна форма					Заочна форма				
		Разом	в тому числі				Разом	в тому числі			
			л	п	і	с		л	п	і	с
Змістовий модуль 1. СТАЛИЙ РОЗВИТОК: СУТНІСТЬ, СКЛАДОВІ, ПРИНЦИПИ											
1.	Тема 1. Глобалізаційні виклики та необхідність переходу суспільства до концепції сталого розвитку	13	2	2		9	12	-	2		10
2.	Тема 2. Концепція сталого розвитку [The concept of sustainable development]*.	13	2	4		7	12	2	-		10
3.	Тема 3. Цілі сталого розвитку	13	2	4		7	16	-	-		16
4.	Тема 4. Стратегія сталого розвитку України.	13	2	4		7	16	-	-		16
Разом за змістовим модулем 1		52	8	14		30	56	2	2		52
Змістовий модуль 2. РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ											
5.	Тема 5. Економічна складова сталого розвитку	13	2	4		7	12	2	-		10
6.	Тема 6. Екологічна складова сталого розвитку	13	2	4		7	12	2	-		10
7.	Тема 7. Соціальна складова сталого розвитку	13	2	4		7	10	2	-		10
8.	Тема 8. Сталий розвиток аграрної сфери України	14	2	2		10	13	-	2		11
Разом за змістовим модулем 2		53	8	14		31	47	4	2		41
Усього годин		105	16	28		61	105	8	4		93
Форма підсумкового контролю - залік											

*лекційне та семінарське заняття проводяться на англійській мові

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п/п	Назва змістовного модуля та заняття	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. СТАЛИЙ РОЗВИТОК: СУТНІСТЬ, СКЛАДОВІ, ПРИНЦИПИ			
1	Тема 1. Глобалізаційні виклики та необхідність переходу суспільства до концепції сталого розвитку	2	2
2	Тема 2. Концепція сталого розвитку [The concept of sustainable development]*.	4	-
3	Тема 3. Цілі сталого розвитку	4	-
4	Тема 4. Стратегія сталого розвитку України.	4	-
Разом за змістовим модулем 1		14	2
Змістовий модуль 2. РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗ- ВИТКУ			
5	Тема 5. Економічна складова сталого розвитку	4	-
6	Тема 6. Екологічна складова сталого розвитку	4	-
7	Тема 7. Соціальна складова сталого розвитку	4	-
8	Тема 8. Сталий розвиток аграрної сфери України	2	2
Разом за змістовим модулем 2		14	2
	Всього	28	4

*семінарське заняття проводиться на англійській мові

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Назва змістовного модуля та заняття	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. СТАЛИЙ РОЗВИТОК: СУТНІСТЬ, СКЛАДОВІ, ПРИНЦИПИ			
1	Тема 1. Глобалізаційні виклики та необхідність переходу суспільства до концепції сталого розвитку	9	10
2	Тема 2. Концепція сталого розвитку.	7	10
3	Тема 3. Цілі сталого розвитку	7	16
4	Тема 4. Стратегія сталого розвитку України.	7	16
Разом за змістовим модулем 1		30	52
Змістовий модуль 2. РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗ- ВИТКУ			
5	Тема 5. Економічна складова сталого розвитку	7	10
6	Тема 6. Екологічна складова сталого розвитку	7	10
7	Тема 7. Соціальна складова сталого розвитку	7	10
8	Тема 8. Сталий розвиток аграрної сфери України	10	11
Разом за змістовим модулем 2		31	41
	Всього	61	93

Самостійна робота передбачає самостійне опанування студентами навчального матеріалу за тематикою змістових модулів, який не розглядався на лекціях та семінарських заняттях. Виконання самостійної роботи студента проводиться також у формі підготовки та захисту реферату. Реферат має такий зміст:

Вступ

Простий план по темі

Висновки

Список використаної літератури (зразок оформлення за адресою <http://library.lp.edu.ua/yak-oformyty-spysok-literatury>)

Виконується у вигляді друкованого тексту на папері формату А-4 обсягом від 10 до 12 сторінок. Шрифт: Times New Roman. Розмір шрифту – 14, звичайний. Вирівнювання тексту – по-ширині без пропусків і скорочень. Абзацний відступ – 10 мм. Міжрядковий інтервал – 1,5. Поля сторінки: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє і нижнє – по 20 мм. Реферат починається із титульної сторінки за встановленою формою (додаток А).

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У ході вивчення курсу дисципліни «Стратегія сталого розвитку» використовується п'ять методів навчання: лекція, семінарське заняття, письмовий контроль, самостійна робота, екзамен (підсумковий контроль).

Лекція - інформативно-доказовий виклад великого за обсягом, складного за логічною побудовою навчального матеріалу. Передбачає розкриття у словесній формі сутності явищ, наукових понять, процесів, які знаходяться між собою в логічному зв'язку, об'єднані загальною темою. Курсом дисципліни передбачено такі лекції: вступна - дає загальне уявлення про завдання, зміст дисципліни «Стратегія сталого розвитку», розкриває структуру і логіку розвитку даної галузі науки, сприяє розвитку в студентів інтересу до предмета з метою його творчого засвоєння; тематичні - за допомогою них розкриваються конкретні змістові модулі робочої програми; оглядові - формують уявлення студентів заочної форми навчання про особливості курсу дисципліни «Стратегія сталого розвитку», визначають основні проблемні питання, які мають бути предметом особливої уваги студентів і т.д.

Семінарське заняття. Проводяться у формі усного опитування. Полягає у з'ясуванні рівня знань студента завдяки прямому контакту з ним під час перевіркової бесіди. Усне опитування передбачає постановку викладачем питань (план семінарського завдання), підготовку студентів до відповіді та демонстрування своїх знань, корекцію і самоконтроль викладених знань у процесі відповіді, аналіз та оцінювання її. Під опитування студентам ставляться питання: репродуктивні - відтворення вивченого; реконструктивні - застосування знань і вмінь у змінених ситуаціях; творчі - застосування знань і вмінь у нестандартних умовах, перенесення засвоєних принципів доведення на вирішення складніших логічних завдань.

Дистанційні технології навчання є однією з форм індивідуалізації освітнього процесу, що ґрунтується на принципах відкритого навчання з широким використанням комп'ютерних навчальних програм різного призначення та створює інформаційне освітнє середовище для передачі веб-ресурсів навчальних дисциплін і взаємодії між учасниками. Дистанційне навчання в Уманському НУС здійснюється відповідно до положення «Про організацію поточного, семестрового контролю та проведення атестації здобувачів освіти із застосуванням дистанційних технологій в Уманському національному університеті садівництва». Для забезпечення освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в УНУС і використовується система управління навчанням Moodle. В разі запровадження карантинних обмежень проводяться відеоконференції в форматі лекцій або семінарів. Зв'язок студентів з викладачем забезпечують різноманітні сучасні платформи, такі як: Zoom, Google Meet, Moodle.

Консультування студентів, приймання рефератів, ліквідація невідпрацьованих занять будуть проводитися у відповідні дні відповідно до затвердженого деканатом графіку індивідуальної роботи викладача із студентами.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робочою програмою навчальної дисципліни «Економіка галузевих ринків» передбачено 14 семінарських занять по кожному з яких студент може отримати: 5 балів при умові відповіді на «відмінно», 4 бали при умові відповіді на «добре», 3 бали при умові відповіді на «задовільно».

«Відмінна» оцінка ставиться тоді, коли знання студента є глибокими, міцними, узагальненими, системними; він уміє застосовувати знання творчо, його навчальна діяльність має дослідницький характер, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні економічні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

«Добра» оцінка ставиться тоді, коли студент знає істотні ознаки понять, явищ, закономірностей, зв'язків між ними, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє логічними операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо),

вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь студента - повна, правильна, логічна, обґрунтована, хоча їй і бракує власних суджень. Він здатний самостійно здійснювати основні види навчальної діяльності.

«Задовільна» оцінка ставиться тоді, коли студент відтворює основний навчальний матеріал, здатний розв'язувати завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності. При виконанні модульних (контрольних) завдань оцінюванню в балах підлягають теоретичні знання і практичні уміння, яких набули студенти після опанування певного модуля.

Модульний контроль проводиться письмово або з використанням платформи MOODLE у формі тестів.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

В основу рейтингового оцінювання знань студента закладена спеціальна 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати студент за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи тощо). Кількість балів, які можна набрати у ході вивчення курсу дисципліни розподіляються наступним чином:

Розподіл балів, які отримують студенти

Денної форми

Кількість балів за зміст. модуль	ЗМ 1					ЗМ 2					Загальна сума балів 100
	50					50					
Тема	1	2	3	4	МК1	5	6	7	8	МК2	
Кількість балів за видами робіт:	6	11	11	11	11	11	11	11	6	11	
семінарські заняття	5	10	10	10		10	10	10	5		
реферат	1	1	1	1		1	1	1	1		

Заочної форми

Кількість балів за зміст. модуль	ЗМ 1					ЗМ 2					Загальна сума балів 100
	50					50					
Тема	1	2	3	4	МК1	6	7	8	9	МК2	
Кількість балів за видами робіт:	6	1	1	1	41	1	1	1	6	41	
семінарські заняття	5	-	-	-		-	-	-	5		
реферат	1	1	1	1		1	1	1	1		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Рейтинговий показник	Оцінка у національній шкалі		Оцінка ECTS
90-100	Зараховано	відмінно	A (відмінно)
82-89		добре	B (добре)
75-81			C (добре)
67-74		задовільно	D (задовільно)
60-66			E (задовільно)
35-59	Незараховано	незадовільно	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34			F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення навчальної дисципліни «Стратегія сталого розвитку» включає:

1. Мудрак Р.П. Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять з дисципліни «Стратегія сталого розвитку» для студентів другого рівня вищої освіти за спеціальності 051 «Економіка». Умань: УНУС, 2022. 32с.
2. Мудрак Р.П. Методичні вказівки для самостійної роботи із дисципліни «Стратегія сталого розвитку» для студентів денної форми навчання другого рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка». Умань: УНУС, 2022. 16с.
3. Мудрак Р.П. Методичні вказівки для самостійної роботи із дисципліни «Стратегія сталого розвитку» для студентів заочної форми навчання другого рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка». Умань: УНУС, 2022. 16с.
4. Електронний курс в Moodle: <https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=1336>

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Аналітичний звіт: Україна на шляху до стабільності та зростання. Режим доступу: http://newsep.com.ua/media/projects/1/file/New_Ukraine_book.pdf.
2. Боголюбов В.М. та ін С 77 Стратегія сталого розвитку: Підручник / [В.М.Боголюбов, М.О. Клименко, Мельник Л.Г., О.О. Ракоїд]. За редакцією професора В.М.Боголюбова і. К.: ВЦ НУБПУ, 2018. 446 с
3. Боголюбов В.М., Прилипко В.А. Стратегія сталого розвитку: Навчальний посібник /. Херсон: Олді-плюс, 2010. 322 с.
4. Глобальні цілі сталого розвитку 2030. Режим доступу: [http://www.un.org.ua/images/documents/3615/цілі_web\(2\).pdf](http://www.un.org.ua/images/documents/3615/цілі_web(2).pdf).
5. Дейлі Г. Поза зростанням. Економічна теорія сталого розвитку / Дейлі Г.; [пер.з англ.]. К.: Інтелсфера, 2002. 312 с.
6. Караваєва Н. В., Карпан Р. В., Коцко Т. А. Сталий розвиток: еколого-економічна оптимізація територіально-виробничих систем: Навч. посібник. Суми: Університетська книга, 2008. 384 с.
7. Клименко М.О. Стратегія сталого розвитку: навч. посіб./М.О. Клименко, Л.В. Клименко. Рівне: НУВГ, 2010.267 с.
8. Коломієць, Л. В. (2019). Стратегія сталого розвитку..

9. Коржнев М.М. Природно-ресурсні основи сталого розвитку. Київ: Вид. КНУ. 2001. 270 с.
10. Коротіч, Г. В. (2017). Філософія сталого розвитку просторових систем: навчальний посібник.
11. Національна парадигма сталого розвитку України / за заг. ред. академіка НАН України, д.т.н., проф., засл. діяча науки і техніки України Б. Є. Патона. К.: Державна установа "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України", 2012. 72 с.- URL: http://ecos.kiev.ua/share/upload/Dopovid_nacionalna_paradygma_stalogo_rozvytku.pdf.
12. Основи стійкого розвитку: навчальний посібник / За заг. ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника. Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. 654 с.
13. Порядок денний на XXI століття : Програма дій ухвалена конференцією ООН з навколишнього середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро (Саміт «Планета Земля», 1992 р.): Пер. з англ. 2-ге вид. К.: Інтелсфера, 2000. 360 с.
14. Садовенко А.П., Серeda В.І., Масловська Л.Ц. Сталий розвиток суспільства: Навчальний посібник. / За ред. А.П. Садовенко, В.І. Серeda, Л.Ц. Масловська. К: 2009. 239 с.
15. Садовенко, А., Масловська, Л., Серeda, В., & Тимочко, Т. (2011). Сталий розвиток суспільства: навчальний посібник/А. Садовенко, Л. Масловська, В. Серeda, Т. Тимочко.—2 вид.
16. Сприяння сталому розвитку в Україні / Міжнародний проект за ініціативи Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй та Агенції США з міжнародного розвитку. Режим доступу: <http://www.undpsust.kiev.ua/>.
17. Степаненко, А. В., & Дронова, О. Л. (2016). Кононенко ОЮ Актуальні проблеми сталого розвитку: навчально-методичний посібник/ОЮ Кононенко.К.: ДП «Прінт сервіс», 2016. 109 с. ISBN 978-617-7069-33-0.
18. Стратегія сталого розвитку «Україна-2020» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.
19. Стратегія сталого розвитку України до 2030 року [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://ips.ligazakon.net/document/JH6YF00A>.
20. Форум по устойчивому развитию Украины. Режим доступу: <http://www.sustainable-cities.net.ua>.

Додаткова література:

1. Архітектоніка управління збалансованим розвитком національної економіки/ кол. моног. за ред. . Т.Л.Желюк. Тернопіль: Крок, 2017. 337с.
2. Бурляй А. П., Бурляй О.Л. Рябченко О. О. Роль сільських домогосподарств у сталому розвитку України. – Науковий збірник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». Випуск 18. Ужгород. 2018. С.58-63
3. Бурляй А., Рябченко О. Інституційні засади класифікації малих сільських господарств в Україні в контексті сталого розвитку. Збірник наукових праць Білоцерківського національного аграрного університету. Серія «Економіка та управління АПК». Біла церква, 2018. Випуск 1 (139). С.40-49.
4. Бурляй А.П. Організаційно-економічні засади екологізації аграрної сфери економіки України: монографія. Умань. Видавець «Сочінський М.М.», 2019. 348с.
5. Бурляй А.П. Оцінка впливу еколого-економічних чинників на розвиток сільсько-го господарства. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2019. 35. С.7-13. DOI: 10.32999/ksu2307-8030/2019-35-1. ISSN 2307-8030 (PRINT).
6. Бурляй А.П., Костюк В.С., Смолій Л.В., Осіпова А.А. СУЧАСНІ ТЕОРІЇ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ: СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. Умань, 2021. Вип. 98. Ч.2. С. 221-231. DOI

10.31395/2415-8240-2021-98-2-221-231.

7. Бурляй А.П., Лемещенко Н.М. Сталий розвиток сільського господарства: соціальний аспект [Електронний ресурс]. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2018. №6(17). С.476-486.

8. Гуртов О.І., Бурляй А.П. Науково-практичні підходи та напрями формування організаційно-економічного забезпечення екологізації сільського господарства України в умовах сталого розвитку. Вісник ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Серія „Економічні науки”. № 1. 2021. С. 55-69. DOI: 10.31359/2312-3427-2021-1-55.

9. Згуровський М. З. Сталий розвиток регіонів України [Текст] / науковий керівник М. З. Згуровський. К.: НТУУ «КПІ», 2009. 197 с.

10. Зубець М.В. Екологія: критична. Голос України. 2008. № 109 (4359). С. 6.

11. Лемещенко Н.М., Бурляй О.Л., Бурляй А.П. Диверсифікація виробництва як напрям сталого розвитку сільськогосподарських підприємств Черкаської області. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. Умань, 2018. Вип.93. – Ч.2: Економічні науки. – С.114–131.

12. Мелаш, В. Д., Молодиченко, В. В., Гнатів, О. В., Вахняк, Н. В., Саєнко, Ю. О., & Варениченко, А. Б. (2017). Підготовка майбутніх педагогів до реалізації екологічної освіти для сталого розвитку: навчально-методичний посібник. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ педагогів ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ, 250.

13. Мудрак Р.П. та ін. Сталий розвиток агропродовольчої системи України: суть та практичне значення [Сталий розвиток та безпека агропродовольчої сфери України в умовах глобалізаційних викликів: колективна монографія / Павлов О.І., Хвесик М.А., Юрчишин В.В., Непочатенко О.О., Нестерчук Ю.О. та ін.]; за ред. О.І. Павлова. Одеса: Аст-ропринт, 2012. 760с.

14. Мудрак Р. П. Соціальна інфраструктура сільських територій. Вісник Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького. 2019. Випуск 1. Серія: Економічні науки. С. 11-19.

15. Мудрак Р. П. Сталий розвиток регіонального агропродовольчого виробництва в умовах зростання відкритості національної економіки. Український журнал прикладної економіки. 2019. Том 4. № 4. С. 320-327.

16. Мудрак Р. П. Підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських товаровиробників і розвиток кооперації. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. 2020. Випуск 97. Частина 2. С. 184-196.

17. Скудларські Я., Бурляй А.П., Мудрак Р.П., Смертенюк І.І. Напрями інноваційного розвитку сільського господарства в контексті кліматичних змін. Облік і фінанси. 2021. № 2(92). С. 136-146. DOI [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2021-2\(92\)-136-146](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2021-2(92)-136-146)

18. Nesterchuk Yu., Bechko P., Mudrak R., Sokoliuk S., Melnyk L. State tools for the development of entrepreneurial activity in the agrarian sphere. Laplage em Revista (International). 2021. Vol.7. N. 3B. P.125-138

Електронні ресурси

- Державна служба статистики України (<http://www.ukrstat.gov.ua/>);
- Статистичне відомство ЄС (<http://ec.europa.eu/eurostat/>);
- Міжнародний валютний фонд (<http://www.imf.org/>);
- Організація економічного співробітництва і розвитку (OECD) (<http://www.oecd.org/>);
- ООН Відділ статистики (UNSD) (<http://www.un.org/Depts/unsd/>);
- Організація об'єднаних націй (ООН) (<http://www.un.org/>);
- Світова торговельна організація (WTO) (http://www.stat.ee/wwwstat/eng_stat/links_fr.html);
- Світовий банк (<http://www.worldbank.org/eca/>);
- США: Американська статистична асоціація (ASA) (<http://www.amstat.org/>).

Зміни у робочій програмі на 2022/2023 навчальний рік

1. У навчальному плані ОПП «Бізнес-економіка» змінилася кількість ECTS, що знайшло своє відображення в робочій програмі дисципліни.
2. Оновлено список рекомендованої літератури.